

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.559/2017/4.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Osztovits András bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

IV. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Molnár Beáta

Az alperes:

Az alperes képviselője: Dr. Stefanics Péter Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Stefanics Péter Ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Pécsi
Ítéltábla Pf.VI.20.178/2016/4. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pécsi Törvényszék
11.P.20.867/2015/16. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Megállapítja, hogy a 700.000 (hétszázezer) Ft le nem rótt
felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. és a II. rendű felperesek házastársak. A II. rendű felperes egyéni vállalkozóként 2006. december 6-án forgóeszköz finanszírozásra 1.000.000 Ft kölcsönt vett fel az alperestől. A kölcsön visszafizetéséért az I. rendű felperes készfizető kezességet vállalt, továbbá a tulajdonában álló ingatlanra jelzálogjogot alapítottak. A II. rendű felperes 2007. november 8-ától a hitel lejáratát minden évben kérte meghosszabbítani, utoljára 2009. november 2-án.
- [2] A II. rendű felperes egyéni vállalkozóként 2008. július 18-án bankszámla hitelszerződést kötött az alperessel, amely alapján az alperes 5.000.000 Ft bankszámla hitelkeretet biztosított részére, 2009. július 17-i lejáratával. Az I. rendű felperes e szerződés

teljesítéséért is kezességet vállalt.

- [3] Az alperes nemteljesítés miatt felszólította a II. rendű felperest, illetve kezesként az I. rendű felperest a fenti szerződésekből adódó hátralékos tartozás megfizetésére. Ezt követően az I. rendű felperes hitel visszafizetése, továbbá szabad felhasználás céljából hitelkérelemmel fordult az alpereshez.
- [4] A hitelbírálatot követően 2010. február 18-án a felperesek mint adósok és az alperes mint hitelező szabad felhasználású deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek jelzálogjog fedezet mellett. Az alperes aszerint az adósok részére 42.400,88 CHF összegű kölcsönt nyújtott, amelynek forintban történő folyósítását legfeljebb 7.000.000 Ft összeg erejéig vállalta. A kölcsön devizában kifejezett összegét a szerződéskötéskor az alperes 181,6 CHF/Ft deviza vételi árfolyamon számította ki, a kölcsön futamidejét 180 hónapban, a havi törlesztő részletek összegét 400,75 CHF-ban határozták meg. Törlesztési kötelezettségüket elsődlegesen CHF-ben voltak kötelesek teljesíteni, de a szerződés szerint az alperes a törlesztő részletet a forint számláról is leemelhetette.
- [5] A szerződésben az adósok elismerték, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatról megfelelő tájékoztatást kaptak, és vállalták az ebből eredő kockázatviselést. Elismerték továbbá, hogy a szerződés mellékletét képezi a fogyasztónak minősülő természetes személy ügyfelekkel kötendő szerződéshez kapcsolódó általános szerződési feltételek (a továbbiakban: ÁSZF), amelynek átvételét aláírásukkal igazolták.
- [6] Az alperes a jutalékok levonását követően 6.930.000 Ft-ot folyósított a felperesek részére, melyből a felperesek a folyósítás napján 6.000.000 Ft-ot a II. rendű felperes egyéni vállalkozói számláján mutatkozó forgóeszközhitel finanszírozásból eredő hátralékára, valamint folyószámlahitel tartozására fizettek ki, és a fennmaradó összeget is (200.000 Ft híján) a II. rendű felperes egyéni vállalkozására fordítottak.
- [7] Az alperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban: DH2. tv.) előírásai szerint a felperesekkel elszámolt.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [8] A felperesek módosított keresetükben elsődlegesen annak megállapítását kérték, hogy a kölcsönszerződés közöttük nem jött létre. Vagylagosan előterjesztett másodlagos kereseti kérelmükben a szerződés érvénytelenségének megállapítását kérték a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 77. § (1) bekezdése, 78. § (1) bekezdése, 203. § (5) bekezdés a) pontja, 213. § (1) bekezdése, 2. számú mellékletének 10.3. pontja, 210. § (3) bekezdése

megjelölésével a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 200. § (2) bekezdése alapján jogszabályba ütközésre hivatkozással, illetve az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatás nem megfelelő teljesítése alapján az rPtk. 209. § (1) bekezdése alkalmazásával tisztességtelenség miatt.

- [9] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. A másodlagos kereseti kérelemmel összefüggésben többek között arra hivatkozott, a perbeli kölcsönszerződés nem minősül fogyasztói, fogyasztási, illetve lakossági kölcsönszerződésnek, ezért arra nem alkalmazhatók a keresetben megjelölt, a fogyasztóval kötött kölcsönszerződésre vonatkozó rHpt.-ben írt rendelkezések, valamint ugyanezen okból a keresetben megjelölt tisztességtelenség nem semmisségi, hanem megtámadási ok, azonban a megtámadási határidőt a felperesek elmulasztották.

Az első- és másodfokú ítélet

- [10] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [11] Az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában megállapította, hogy a felperesek álláspontjával szemben a perbeli szerződés a felek szerződéses akaratának megfelelően tartalmazza a felvett kölcsön összegét, amely a szerződéskötéskori árfolyamszámítás szerint a felperesek finanszírozási igénynek megfelelő 42.400,88 CHF volt azzal, hogy a folyósított összeg a 7 millió Ft-ot nem haladhatja meg. Erre tekintettel az rPtk. 205. § (1) és (2) bekezdése alapján a szerződés a felek között létrejött.
- [12] Az elsőfokú bíróság a felperesek másodlagos kereseti kérelme körében megállapította, hogy a felperesek alaptalanul hivatkoztak az rPtk. 228. § (3) bekezdésére. A kölcsönszerződés 3.1b., I.4. pontja és 4.3.a) pontja nem tartalmaz érthetetlen, ellentmondó szerződési feltételt. A kirovó és lerovó pénznem lényegéből következik, hogy az adósok tartozása a szerződéskötés időpontjában egyértelműen rögzült, ugyanakkor az árfolyamváltozásra tekintettel nem lehetett ekkor azt meghatározni, hogy a lerovó pénznemből mennyit kell törleszteni ahhoz, hogy az adós törlesztési kötelezettségeinek maradéktalanul eleget tegyen.
- [13] Az elsőfokú bíróság a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelv 2. cikk b) pontjára, az rPtk. 685. § d) és e) pontjaira, az rHpt. 2. számú mellékletének III.5. és 13. pontjaira hivatkozással megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés sem fogyasztói, sem fogyasztási, sem pedig lakossági kölcsönnek nem minősül, mivel azt a felperesek nem a gazdasági vagy szakmai tevékenységük körén kívül eső célból kötötték meg. A tanúvallomással egyezően a felperesek maguk is úgy nyilatkoztak, hogy a kölcsön célja a II. rendű felperes egyéni vállalkozását terhelő hitel kiváltása volt, és a fennmaradó összeget - minimális kivétellel - szintén az egyéni vállalkozás további működéséhez használták fel. Mindezért nem lehetett figyelembe venni azokat a keresetben írt jogszabályokat,

valamint a Kúria azon PK véleményeit és PJE határozatait, amelyek a fogyasztóval kötött szerződésekre vonatkoznak. Ugyanezen okból a kereset elbírálása során az rPtk. 209/A. § (1) bekezdése alkalmazandó, amely szerint az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló tisztességtelen kikötést a sérelmet szenvedett fél megtámadhatja, azaz a nem fogyasztói szerződésben a tisztességtelen kikötés nem semmis, hanem megtámadható feltétel. Az adott ügyben az alperes megalapozottan hivatkozott a megtámadási határidő elmulasztására, ezért az elsőfokú bíróság a felperesek fogyasztói pozíciójára alapított valamennyi kereseti kérelmét elutasította.

- [14] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta a felperesek jogszabály megkerülésére, jogszabályba ütközésre, ezen belül az rHpt. azon szabályainak megsértésére alapított érvénytelenség megállapítására irányuló keresetét is, amelyek az alperest terhelő hitelképesség vizsgálat, illetve a hitel kihelyezése során szükséges fedezet és biztosítékok meglétére, értékére, érvényesíthetőségére vonatkozó vizsgálat szabályait tartalmazzák. Az rPtk. 200. § (2) bekezdése és az azon alapuló következetes bírói gyakorlat felhívásával kifejtette, a polgári jog szempontjából a más jogági szabályokat sértő szerződés csak akkor minősül semmisnek, ha azt a más jogági törvény kifejezetten kimondja, vagy a törvény értelmezéséből, az összes körülményből az nyilvánvaló módon megállapítható. Az rHpt. felperesek által felhívott szabályainak esetleges sérelme azonban önmagában nem érinti az ügylet polgári jogi érvényességét.
- [15] Az elsőfokú bíróság a rPtk. 205/A. §-ára, 205/B. §-ára, valamint a GK 37. számú állásfoglalásra utalással rögzítette, a felperesek az üzletszabályzatot megkapták és annak megismerését a hitelszerződés aláírásával igazolták. Nem esik az alperes terhére, hogy azt a felperesek - saját előadásuk szerint - nem olvasták el. Az üzletszabályzat ekként a hitelszerződés részévé vált.
- [16] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helytálló indokaira utalással helybenhagyta.
- [17] Határozata indokolásában rögzítette, a jogvita elbírálása szempontjából meghatározó jelentősége volt annak, hogy a peres felek között létrejött kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősül-e. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával és kiemelte, ha az üzleti-gazdasági-szakmai cél akár csak részben is megállapítható, a szerződés nem minősíthető fogyasztói szerződésnek. Kétség esetén a szerződés fogyasztói jellegének bizonyítása a fogyasztót terheli (a fogyasztói szerződés érvényességével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 2/2011. PK vélemény 1. pont). Annak megítélésénél, hogy az adott kölcsönszerződés fogyasztói szerződésnek minősül-e, a szerződéskori cél az irányadó, ezért a szerződéskötés körülményeit is vizsgálni kell.
- [18] A másodfokú bíróság kiemelte, az I. rendű felperes a hitelkérelmében is a hitelfelvétel céljaként a korábbi hitel

viSSzaFizetését tüntette fel. A kölcsönösszeg felhasználása is ennek megfelelően történt. A hitelkiváltási célú kölcsönt aszerint kell megítélni, hogy a kölcsönrel érintett alapügylet fogyasztói szerződésnek minősül-e vagy sem. A hitel kiváltása mint hitelcél ugyanis nem változtatja meg az eredeti kölcsön célját. Tekintettel arra, hogy az alapjogügylet üzleti-gazdasági cél megvalósítását szolgálta, az alperestől felvett és a per tárgyává tett kölcsön sem minősíthető fogyasztói szerződésnek.

- [19] A nem fogyasztói szerződés részét képező általános szerződési feltétel tisztességtelensége csak annak sikeres megtámadása esetén állapítható meg. A megtámadási határidő elévülési jellegű, azonban az alperes jelen ügyben kifejezetten hivatkozott a megtámadás elkészttségére. Ebből követően az árfolyamváltozásból eredő fizetési kötelezettségre vonatkozó szerződési feltételek tisztességtelensége jelen ügyben nem volt vizsgálható, és hasonlóképpen nem lehetett vizsgálni az rHpt. 213. § (1) bekezdése szerinti semmisségi okokat sem, miután azok kizárólag lakossági, fogyasztói kölcsönszerződések kötelező tartalmi elemeit tartalmazzák.
- [20] Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bírósággal abban a kérdésben is, hogy a kölcsönszerződés létrejött, mert az tartalmazza a hitelező által folyósítandó kölcsön összegét és az adós visszafizetési kötelezettségét is, így mind a szolgáltatást, mind az ellenszolgáltatást. Miután a szerződéskötés és a folyósítás napja eltért egymástól, a 3.1.a) pontban rögzítették a 7.000.000 Ft-nak megfelelő CHF ellenérték számítási módját.
- [21] A másodfokú bíróság a 6/2013. PJE 2. pontjára hivatkozással rámutatott, nem lehetetlen szerződési feltétel az árfolyamkockázat adósra terhelése. Az adós helyzetének utólagos, kedvezőtlen változása nem jelenti azt, hogy a szerződés lehetetlen szolgáltatásra irányult volna. Az rPtk. 205. § (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettség megsértése valósága esetén sem semmisségi ok, hanem szerződésszegés, amely kártérítés körében vizsgálható.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [22] A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetüknek helytadó határozat hozatalát, másodlagosan annak elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérték. Megsértett jogszabályhelyként az rPtk. 205. § (1) és (2) bekezdésére, 205/B. § (1) bekezdésére, 200. § (2) bekezdésére, 209/A. § (2) bekezdésére, 228. § (3) bekezdésére, 234. § (1) bekezdésére, valamint 523. § (1) bekezdésére hivatkoztak. Indítványozták továbbá a felülvizsgálati eljárás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EU Bíróság) előtt C-38/17., C-51/17., C-118/17. és C-126/17. számon

folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások befejezéséig.

- [23] A felperesek előadták, az eljáró bíróságok jogszabálysértő módon utasították el a kereseti kérelmet a megtámadási határidő lejártára hivatkozással, figyelemmel arra, hogy a keresetük a szerződés létre nem jöttének, illetve a szerződés érvénytelenségének megállapítására irányult.
- [24] A szerződés létre nem jötté körében a felperesek változatlanul arra hivatkoztak, hogy a szerződésben sem a kölcsön összege, sem a törlesztő részletek meghatározása nem volt tisztázva, illetve azok nem helytállóak, ezért a kölcsönszerződés nem elégíti ki az rPtk. 523. § (1) bekezdésében írtakat. A szerződésben feltüntetett CHF összeg eltér a folyósítási értesítőben írt CHF összegtől, utóbbi szerint pedig nem svájci frank, hanem forint képezi a kölcsön összegét. Jelen esetben a folyósítási értesítőlevél bizonyítja, hogy a kölcsönszerződésben a kölcsön összege nem valós. A „legfeljebb 7.000.000 Ft összeg erejéig” nem tekinthető konkrét meghatározásnak, határozott pénzüsszegnek. Mivel az árfolyamváltozásból adódó bizonytalanság miatt a devizatarozás tőkeösszegét sem lehetett előre meghatározni, a törlesztő részletek összegében sem tudtak a felek hitelt érdemlően megállapodni, és azokat számításal sem lehet meghatározni. Tekintettel arra, hogy a felek ezen lényeges kérdésekben nem állapodtak meg, a szerződés közöttük nem jött létre.
- [25] A felperesek előadták továbbá a szerződés létre nem jöttének megállapítása hiányában a szerződés semmis az rHpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontja alapján, mert nem tartalmazza a szerződés tárgyát és a törlesztő részletek összegét.
- [26] A felperesek véleménye szerint a szerződés semmissége azért is megállapítható, mert az árfolyamkockázat adósokra terhelése lehetetlen szerződési feltétel, jogszabályba ütközik és sérti a szimmetria elvét. Kifejtették a Kúria a 2/2014. számú jogegységi határozata felülírta az rPtk. 228. § (3) bekezdését, azonban a Kúria nem törvényhozó testület, nem alkothat, illetve nem módosíthat jogszabályt.
- [27] A felülvizsgálati kérelemben foglaltak szerint a szerződés az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján mint jogszabály megkerülésével kötött szerződés semmis abból az okból is, hogy az alperes annak megkötésekor az alperes nem tartotta be az rHpt. 77. § (1) bekezdésében, 78. § (1) bekezdésében és 46. §-ába írt, a hitelképesség és a biztosítékok megfelelésége vizsgálatára vonatkozó, továbbá a pénzügyi intézmény alkalmazottjának eljárására vonatkozó szabályokat, ezáltal nem tett eleget az rPtk. 205. § (3) bekezdése szerinti együttműködési kötelezettségének.
- [28] A felperesek változatlanul állították az árfolyamkockázattal kapcsolatos kikötés tisztességtelenségen alapuló semmisségét az rPtk. 209/A. § (2) bekezdése alapján. E körben arra hivatkoztak, a perbeli kölcsön nem minősül hitelkiváltási célúnak, tekintettel arra, hogy az igényelt és folyósított kölcsön összege eltér a vállalkozói kölcsönügylethez kapcsolódó tartozástól, továbbá a

hitelkiváltási célú kölcsön összegét kizárólag arra a számlaszámra lehet folyósítani, amelyre a kiváltandó kölcsön törlesztő részletei fizetve lettek. Ezzel szemben a perbeli kölcsönt az alperes az I. rendű felperes számlájára folyósította. Az I. rendű felperes nem egyéni vállalkozó vonatkozásában a fogyasztói minőség egyértelműen fennáll. Az eljárás bíróságok a hitelkiváltás tényét mindössze a meghallgatott tanú vallomása alapján állapították meg. A perbeli kölcsönügyletet az alperes a saját érdekeit figyelmen kívül hagyva kötötte meg, alkalmazottja nem kellő gondossággal járt el, amikor szabad felhasználású kölcsönt „ajánlott ki”, ez önmagában az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján a szerződés semmisségét alapozza meg. Az eljárás bíróságok egyáltalán nem vizsgálták, hogy a perbeli hitelkonstrukció hitelkiváltási célúnak minősíthető-e.

- [29] A felperesek fenntartották az arra vonatkozó álláspontjukat is, hogy egyedi ismertetése hiányában az ÁSZF az nem vált a szerződés részévé.
- [30] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [31] A Kúria megállapította, hogy felülvizsgálati kérelemben indítványozott, az eljárás felfüggesztésének az rPp. 152. § (2) bekezdésében írt feltételei a [40] pontban később kifejtettek szerint nem állnak fenn, ezért a felülvizsgálati kérelmet érdemben bírálta el. A jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott felhozott okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [32] A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben változatlanul állították, hogy a kölcsönszerződés nem jött létre, mert abban sem a szolgáltatás, sem az ellenszolgáltatás mértékében nem állapodtak meg a felek, illetve a szerződés valótlan adatot tartalmaz. A Kúria nem értett egyet a felperesek fenti jogi érvelésével. A kölcsönszerződés nem vitásan a felperesek által megjelölt körben bonyolult, összetett rendelkezéseket tartalmaz. Több szerződéses rendelkezés együttes értelmezésével ugyanakkor világosan és egyértelműen megállapítható azok tartalma. Az 1. pont szerint a kölcsön összege 42.400,88 CHF, amelynek forintban történő folyósítását legfeljebb 7 millió Ft erejéig vállalja a hitelező. A 3.1. pontban írtak szerint azonban a kölcsön folyósítására a szerződéskötés napját követően kerül sor és a kölcsön összege a folyósításkor az alperesnél jegyzett devizavételi árfolyam figyelembe vételével rögzül, figyelemmel az irányadó árfolyam esetleges változására, illetve arra, hogy a folyósított összeg a 7 millió Ft-ot nem haladhatja meg. A kölcsön összege tehát az egyes szerződéses rendelkezések együttes értelmezésével a 7 millió Ft-nak a folyósítás napján az alperes devizavételi árfolyama figyelembevételével kiszámított CHF összeg volt. A kölcsön folyósításra ennek megfelelően került sor, közel 7 millió Ft

átutalásával, ezen összeg a felperesek részéről felhasználásra is került. Ilyen tényállás mellett jogszerűen olyan jogi következtetést levonni nem lehet, hogy a szerződés nem jött létre a felperesek által előadott indokokra tekintettel. A fent kifejtettekre is figyelemmel a hivatkozott szerződési rendelkezések az rPtk. 228. § (3) bekezdésébe nem ütköznek, nem érthetetlenek, nem ellentmondóak és nem lehetetlenek.

- [33] A Kúria utal arra, hogy a per tárgyát képező szerződéses rendelkezésekhez hasonló rendelkezések kapcsán nem a szerződés létre nem jöttére, hanem annak semmisségére, jogszabályba ütközésre, illetve tisztességtelenségre szoktak hivatkozni. A fogyasztási, lakossági kölcsönszerződések ezen rendelkezéseivel összefüggésben a Kúria 1/2016. PJE határozatában, a tisztességtelensége megítélése tárgyában pedig az EU Bíróság C-126/17 szám alatti végzésében fejtette ki jogi álláspontját. Az ezekben írtaknak azonban, figyelemmel arra, hogy a később kifejtettek szerint a felek között nem fogyasztói szerződés jött létre, jogi jelentősége nincs.
- [34] A kölcsönszerződés érvénytelenségének megállapítására irányuló másodlagos kereseti kérelem elbírálása során az eljáró bíróságok helytállóan elsőként abban a kérdésben foglaltak állást, hogy a perbeli szerződés fogyasztói, fogyasztási kölcsönnek minősül-e. Kifejezetten iratellenes a felülvizsgálati kérelem azon hivatkozása, hogy a fogyasztói/nem fogyasztói jelleg szempontjából döntő jelentőségű tény, a hitel célját az eljáró bíróságok nem vizsgálták, illetve a hitelkiváltási célt kizárólag az alperes részéről a szerződéskötéskor eljáró banki alkalmazott tanúvallomása alapján állapították meg. Ezzel szemben az eljáró bíróságok vizsgálták a szerződéskötés körülményeit: a felperesek által sem vitatott tényállásban rögzítették az I. rendű felperes kezessége és dologi kötelezettségvállalása mellett a II. rendű felperes által felvett vállalkozói hitelek tényét és az azokból adódó jelentős összegű hátralékos tartozást; a tanúvallomás mellett figyelembe vették a felperesek személyes előadását, a hitelkérelem tartalmát, valamint a perbeli kölcsön összegének tényleges felhasználását. Mindezek együttes értékelése alapján helytállóan foglaltak állást akként, hogy a perbeli kölcsönszerződés - függetlenül annak „szabad felhasználásra nyújtott” megnevezésétől - az rPtk. 685. § e) pontja, valamint az rHpt. 2. számú mellékletének III.5. és III.13. pontjai szerint nem minősül fogyasztói szerződésnek, fogyasztási, illetve lakossági kölcsönnek. Annak célja nem a felperesek magánszükségleteinek kielégítése, hanem az alapjogügylet szerinti üzleti-gazdasági célból felvett hitel visszafizetése volt, amit a felperesek ténylegesen arra is fordítottak. A felperesek felülvizsgálati kérelmükben kifejezetten az I. rendű felperes vonatkozásában azzal is érveltek, hogy a szerződés az ő tekintetében fogyasztói szerződés volt, mivel az I. rendű felperes nem állt kapcsolatban férjének, a II. rendű felperesnek az egyéni vállalkozásával. A Kúria megítélése szerint az adott tényállás

mellett az I. rendű felperes célja is férje vállalkozásának megsegítése volt a kölcsön felvételével, amit az előzmények kellően igazolnak, tehát gazdasági cél motiválta. Egyébként is, ugyanazon szerződés nem lehet az egyik adóstárs tekintetében fogyasztói, a másik vonatkozásában nem fogyasztói szerződés. A Kúria utal arra, hogy a szerződés jellegének megítélése szempontjából – az adott tényállás mellett, a bizonyított tényekre tekintettel – nincs ügydöntő jelentősége annak, hogy az alperes korábban azt fogyasztói szerződésként kezelte, és a DH2. tv. szerinti elszámolást a felpereseknek megküldte.

- [35] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben arra is hivatkoztak, hogy a perbeli kölcsön azért sem minősül hitelkiváltási célúnak, mert annak csak az a kölcsön felel meg, amely összegében teljesen megegyezik a kiváltandó tartozással, és kizárólag a kiváltandó kölcsön törlesztésére szolgáló számlaszámra teljesíthető. Ezen érvelésük jogszabályi alapját azonban a felülvizsgálati kérelmükben nem jelölték meg, ezért az az rPp. 272. § (2) bekezdése, illetve a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3., 4. és 6. pontjai alapján – tartalmi hiányossága miatt – érdemben nem volt vizsgálható.
- [36] Alaptalanul hivatkoztak felperesek arra, hogy a banki alkalmazott állításuk szerint nem kellően gondos, az rHpt. 46. §-ába ütköző eljárása következtében az alperes érdekeit sértő hitelkonstrukció a szerződés polgári jogi semmisségét eredményezi. A Kúria e körben utal az elsőfokú bíróság felülvizsgálati kérelemben nem támadott azon helytálló indokaira, miszerint a más jogági szabályokat esetlegesen sértő szerződés az rPtk. 200. § (2) bekezdése alapján akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény ezt kifejezetten kimondja, vagy a törvény értelmezéséből és az összes körülményből egyértelműen megállapítható, hogy az adott jogi norma megsértéséhez a jogalkotó a semmisség jogkövetkezményét is fűzni kívánta. Ilyenre a felperesek a rHpt. 46. §-a körében nem hivatkoztak.
- [37] A fenti indokok alapján nem jogszabálysértő a jogerős ítélet arra tekintettel sem, hogy nem állapította meg a perbeli kölcsönszerződés érvénytelenségét a felperesek azon hivatkozása alapján, hogy az a felperesek állítása szerint az rHpt. több rendelkezését [77. § (1) bekezdését, 78. § (1) bekezdését, 13/D. §-át] is sérti.
- [38] A felperesek a kölcsönszerződés jogszabályba ütköző semmisségét az rHpt. 203. § (5) bekezdésére és 213. § (1) bekezdésére hivatkozással is állították. Az erre alapított kereseti kérelem érdemi vizsgálatát az eljáró bíróságok helytállónak mellőzték, mivel a felhívott rendelkezések kizárólag fogyasztónak minősülő féllel kötött, illetve fogyasztási, lakossági kölcsönszerződésekre vonatkoznak, így a perbeli szerződésre nem alkalmazandók.
- [39] A felperesek arra hivatkozással is állították a jogerős ítélet jogszabályba ütközését, miszerint semmisségi okokra hivatkoztak, megtámadási keresetet nem terjesztettek elő. A felperesek valóban

nem támadták meg a perbeli szerződést, azonban a semmisség egyik okaként az rPtk. 209/A. § (2) bekezdését jelölték meg, amely a fogyasztói szerződésre vonatkozó speciális szabályként rendelkezik arról, hogy semmis az általános szerződési feltételként a szerződés részévé váló, továbbá a fogyasztóval szerződő fél által egyoldalúan, előre meghatározott és egyedileg meg nem tárgyalott tisztességtelen kikötés. Az (1) bekezdés értelmében viszont az általános szabály a tisztességtelen kikötés megtámadhatósága. Az alperesnek a kereset elkésettségére vonatkozó védekezése alapján a bíróságoknak vizsgálniuk kellett, hogy a felperesek az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás hiányossága, ennek alapján az árfolyamkockázatot a felperesekre terhelő szerződéses rendelkezés tisztességtelenségének megállapítására irányuló keresetüket a szerződés megtámadására nyitva álló, az rPtk. 236. § (2) bekezdés c) pontja szerinti határidőn belül terjesztették-e elő. Az e tekintetben a felülvizsgálati kérelemmel nem támadott jogerős ítélet megállapítása szerint a felperesek keresete elkésett, ami az érdemi vizsgálatot kizárta.

- [40] A felperesek felülvizsgálati kérelmében az eljárás felfüggesztésének alapjaként megjelölt előzetes döntéshozatali eljárásokban feltett kérdések kivétel nélkül fogyasztói szerződésekre, az azokkal kapcsolatos rendelkezésekre vonatkoznak, így az EU Bíróság által azokban hozott határozatok jelen per eldöntésének nem képezhetik előkérdését. A felfüggesztés iránti kérelem egy részében időközben okafogyottá is vált, mert a C-126/17. számú ügy 2018. február 22-én be is fejeződött.
- [41] A Kúria ezért a felülvizsgálati kérelmet érdemben bírálta el, és az abban megjelölt jogszabálysértések nélkül meghozott jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [42] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelem alapján a felperesek személyes költségmentessége folytán a 7.000.000 Ft felülvizsgálati pertárgyérték alapján az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerinti illetéket a bírósági eljárásban a költségmentességről szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli. Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban költsége nem merült fel.
- [43] A Kúria a határozatát az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2018. június 27.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Osztoivits András sk. bíró

